

Een cyclus die niet onderdoet voor Het bureau

Door Wim Huijser

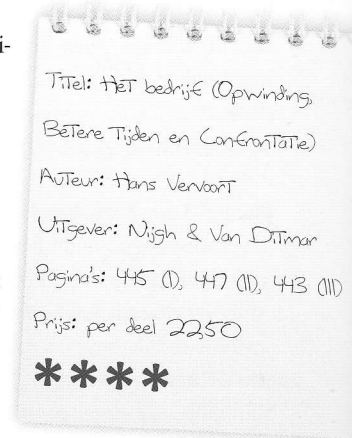
Wie zijn romancyclus de titel *Het Bedrijf* geeft, kan wachten op een vergelijking met Voskuils *Het Bureau*. Toch ga ik die vergelijking niet maken. Beide cycli hebben hun eigen kracht. Eerst maar even de feiten: Het drieluik *Het Bedrijf* (opgebouwd uit de delen *Opwinding* (2007), *Betere Tijden* (2008) en *Confrontatie* (2010)) is gebaseerd op de memo's die Hans Vervoort in zijn 25-jarige loopbaan bij tijdschriftenuitgeverij Weekbladpers verzamelde. Hoewel de auteur het eerste deel van zijn cyclus in de proloog bestempelt als 'pure fictie', is de roman wel degelijk grotendeels autobiografisch en bevat deze zijn opgetekende herinneringen. De hoofdpersoon Hans – wie zou het anders kunnen zijn dan de auteur zelf? – wordt halverwege de jaren zeventig als marktonderzoeker bij de Weekbladpers aangenomen. Het is de uitgeverij van *Vrij Nederland*, *Opzij* en *Voetbal International*. De uitgeverij kent ook een aanzienlijke boekenpoot met fondsen als De Arbeiderspers, Querido en Nijgh & Van Ditmar.

Het bedrijf wordt vooral gekenmerkt door de bijzondere bestuursstructuur: de werknemers hebben het er voor het zeggen in een zogenaamd werknemerszelfbestuur. Het is een bedrijf dat voor Hans als een warm bad voelt. Hij maakt er carrière en klimt op tot uitgever en directeur. Tegelijk ligt zijn grote passie in het schrijven van fictie. Het wordt daarom voor hem op een gegeven moment een weloverwogen keuze om zijn schrijversambitie een paar jaar op een lager pitje te zetten ten behoeve van het bedrijf. De Weekbladpers maakt moeilijke jaren door. Met *Vrij Nederland* gaat het geleidelijk aan steeds slechter en er is voortdurend gedoe tussen niet alleen de sport- en cultuurpoten, maar ook tussen de verschillende onderdelen van het concern. Vooral in het eerste en tweede deel is een belangrijke rol weggelegd voor topman Theo Bouwman, de latere baas van VNU, Sanoma en PCM. Er is duidelijk sprake van een haat-liefdeverhouding tussen beiden. Vervoort noemt veel bij naam en toenaam en schuwt niet soms heel genante zaken, zoals het flamboyante declaratiegedrag van toenmalig

VN-hoofdredacteur Joop van Tijn, uit de doeken te doen. In deel 3 – als Hans bewust een stap terug gedaan heeft in de bedrijfshiërarchie – worden de messen binnen het concern pas echt geslepen. Zijn opvolgster Lize Alink – ook zij bestaat echt! – blijkt een ramp voor het bedrijf en Hans ziet met lede ogen aan hoe datgene wat hij in de jaren heeft opgebouwd in korte tijd wordt verkwanseld. Hij kan maar één ding doen: de confrontatie zoeken. Uiteindelijk doet hij dat ook met de nieuwe groepsdirecteur Pieter de Jong. Daarmee wordt het derde boek het meest heftig. Wie de drie boeken, zoals ik, kort achter elkaar leest zal zich af en toe even storen aan de herhalingen die erin voorkomen, soms letterlijk. Vervoort heeft de delen duidelijk gepresenteerd als separaat leesbaar, wat ik toch echt niemand wil aanraden. Af en toe staan er vreemde foutjes in, worden bedrijfsonderdelen ineens afwijkend aangeduid of kloppen de data niet helemaal. Maar ik stapte daar moeiteloos overheen, het verhaal hield mij in haar greep. Het was uiteindelijk Theo Bouwman die Vervoort in 2003, enkele jaren na diens vertrek bij de uitgeverij, adviseerde de trilogie te gaan schrijven: "Weet je wat jij eens moest doen?" hernam de groot-ondernemer. "Je moet iets doen met al die memo's waar je mij altijd mee bestookte. Dáár zat een doodenkele keer wel iets aardigs bij." Toen Vervoort later zijn uitgever Vic van der Reijt – binnen hetzelfde concern – meldde dat hij bezig was met een roman over de Weekbladpers, riep deze: "Een roman over medezeggenschap. Dát zal verkopen!" Hij sloeg zijn ogen ten hemel. Om na het zien van Hans' teleurgestelde blik meteen te vragen: "Wanneer heb je het manuscript klaar?" Vervoort was eerder al de auteur van een

vijftiental boeken waaronder *Eerlijk is vals* (2001) en *Retourtje Tropen* (2005), boeken die nooit echt een grote bekendheid kregen, maar waar ik ondertussen erg nieuwsgierig naar geworden ben. Maar met het bijzonder geslaagde *Het bedrijf* heeft Vervoort zijn oeuvre stevig uitgebouwd. Het is niet alleen omdat ik zelf al vijftientig jaar meeloopte in het bladenvak dat ik het ook bekenden buiten dat vak aan zal raden. Vervoort is er, net als Voskuil, in geslaagd de gang van zaken en de mores van een organisatie tot iets universeels en daarmee zeer herkenbaars te verheffen. Goed dat zijn ex-collega Van der Reijt daar vertrouwen in had.

Geen pure fictie, maar wel degelijk grotendeels autobiografisch